Waarden van landbouw en boeren

Hendrik Hoeksema, ZLTO (www.zlto.nl)

Ton Duffhues, ZLTO en Atelier Waarden van het Land (www.waardenvanhetland.nl)

ATELIER

Waarden van het Land

Wat vinden we van waarde(n)?

Twee perspectieven

- Boeren en boerinnen en hun persoonlijke waarden ten aanzien van hun werk
- De samenleving en de waarden ten aanzien van landbouw / voedsel / boeren

Verdeeldheid of verbinding?

Waarom is het waarden-perspectief belangrijk?

- Huidige praktijken bij productie en consumptie van voedsel gaan samen met een ‘moral blindness’.
- De eenzijdig technisch-economische kijk op de landbouw is aan fundamentele herziening toe.
- Een brede en integrale orientatie op waarden is op alle niveaus verwaarloosd: samenleving, bedrijven en organisaties, individuele burgers en boeren.
- De moderne boer heeft behoefte aan een persoonlijk en maatschappelijk kompas dat hem in zijn bedrijfsuitoefening richting geeft in het combineren van economische, ecologische en sociale waarden.

Tijd voor twee essentiële vragen

- Waarom ben ik boer?

- En waarom hebben we als samenleving boeren nodig?

Waarom ben ik boer?

- Waarom ben je boer geworden?
- Wat is de betekenis van je werk als boer voor jezelf, je familie en de samenleving?
- Wat is je innerlijke drijfveer en wat zijn je waarden als boer?

Mijn drijfveer / waarden als boer(in): waar ga ik voor en waar sta ik voor?

- Mooie en gezonde producten (trots)
- Zorg voor mens, dieren, planten, bodem, omgeving
- Rijk sociaal leven (familie, dorp)
- Sterk wij-gevoel, coöperatie

Mijn drijfveer / waarden

- Dichtbij de natuur
- Bijzondere levensstijl
- Inkomen verdienen
- Spirituele dimensie:
  - leven en dood
  - afhankelijkheid (weer, seizoenen)
  - besef niet alles in de hand te hebben

Grote diversiteit in persoonlijke verhalen van boer(innen)

- Economie: inkomen, investering
- Sociaal: familie, generaties, mix van bedrijf en gezin
- Ecologisch: flora, fauna, kringloop
- Cultureel: boerderij, traditie
- Techniek: robot, gps
- Dieren: welzijn, huisvesting, fokkerij
- Netwerk / Keten: verbindingen, afhanklijkheden

Landbouw dominant in wereldbeeld

Pietro de Crescenzi (13e century)

ATELIER

Waarden van het Land

19e eeuw: Vincent van Gogh: twee versies van het boerenleven

Oogst, vrede, rust, licht

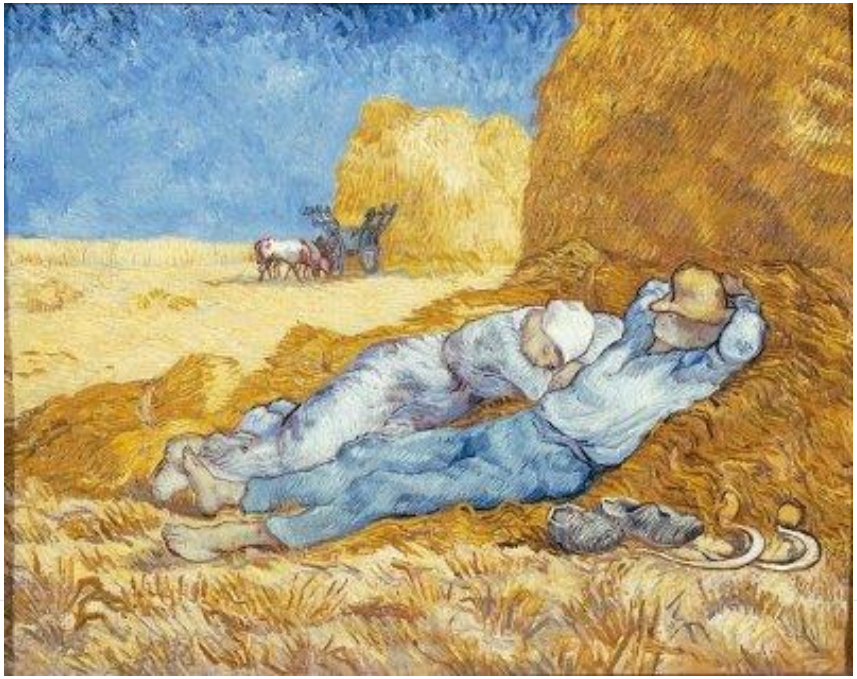

Hard werken, donker, koud, bidden

De plattelandsidylle is een stedelijke uitvinding

Uiteenlopende beelden:
feiten en emoties, hoofd en hart

“If we romanticize the past, we may miss the fact that it is the modern, global industrial economy, that allows us to savor traditional, peasant, fresh and natural foods”.

“ I believe that many people miss a connection with the land, the soil, the harvest “.

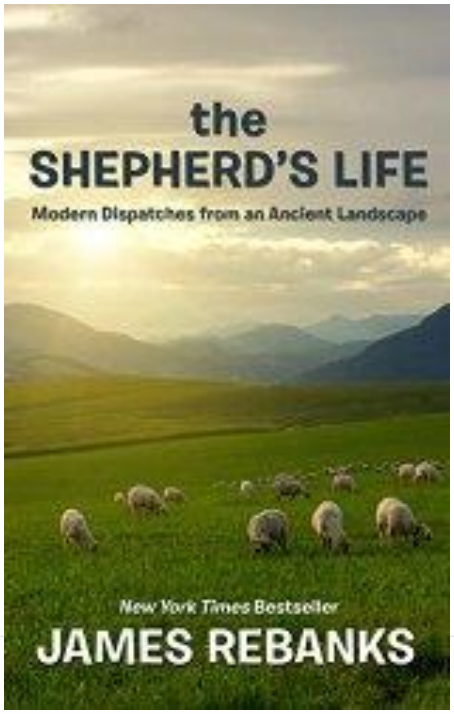

- Verlangen, verbroken, verzet

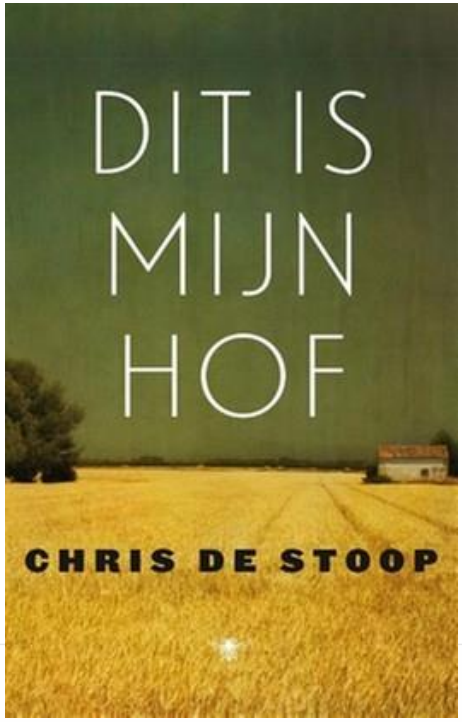

Onze visie 2020

© ZLTO

Boeren hebben een oplossing

Boeren zijn cruciaal als het gaat om grote maatschappelijke vraagstukken; of het nu gaat om voedselveiligheid en voedselzekerheid, de leefbaarheid van het platteland, gezondheid of het klimaat. **Boeren hebben een sleutelrol**, voelen zich betrokken en dragen vanuit hun bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid.

Onze leden kunnen alleen dan succesvol zijn als zij ondernemen uit **(boeren)kracht en voldoende financiële middelen** en kunnen beschikken over **data en toegang tot (technologische) kennis en innovaties**. ZLTO werkt als vereniging aan het invullen van de randvoorwaarden. Daarmee vergroot ZLTO de kans op succes voor ondernemers en voor mensen achter de onderneming.

Boeren hebben een oplossing

Boeren zijn cruciaal als het gaat om grote maatschappelijke vraagstukken; of het nu gaat om voedselveiligheid en voedselzekerheid, de leefbaarheid van het platteland, gezondheid of het klimaat. Boeren hebben een sleutelrol, voelen zich betrokken en dragen vanuit hun bedrijfsvoering de verantwoordelijkheid.

Onze leden kunnen alleen dan succesvol zijn als zij ondernemen uit (boeren)kracht en voldoende financiële middelen en kunnen beschikken over data en toegang tot (technologische) kennis en innovaties. ZLTO werkt als vereniging aan het invullen van de randvoorwaarden. Daarmee vergroot ZLTO de kans op succesvolle ondernemers en voor mensen achter de onderneming.

Boerenkracht & financiering

Innovatie, data & kennis

Klimaat

- CO_2 vastleggen
- toename bodemvruchtbaarheid
- sporen uit de grond
- waterkwaliteit
- organisch stof gehalte
- mineralenbalans
- aanbeleid gebaseerd op organisch stofgehalte

Voedselzekerheid en gezondheid

- voedsel voor voldoende mensen
- antibiotica reductie
- korte crisisproof lanes
- voedselproductie gebaseerd op circulariteit
- voedselvraagstuk en voedselveiligheid
- verkoopen van de voedingswaarde
- minder verspillende productie en consumptie

Vitaal Platteland

- consumeren en consumbeleid
- vestigen voor mensen
- bereiken
- economische waarde platteland
- onderscheidende nieuwe bebouwing
- aldrewel
- weer openbare ruimte

<<< Erfdocument >>>

Belangenbehartiging nieuwe stijl

Uitwerkingen en de vertaalslag naar instrumenten de lobby, projecten en producten. Voorbeeldenlijst aan verwerkelijkingen onderbouwing.

Wat gaan we doen?

Inner lobby
- aanpassingsbeleid
- nieuw meetbeleid gebaseerd op organisch stofgehalte
- stikstofemissieverzwaring

Projecten
- carbon farming
- scoppenend bouwen

Producten
- ondernemerspoort
- bedrijfsmaatplan

Inner lobby
- kennisscenario's diergezondheid en ecologie
- en ecologie

Projecten
- kamadi

Producten
- opslaw
- advies biologische landbouw

Outer lobby
- kennisnetwerk platteland
- nieuwe coalities

Projecten
- aanbeurprojecten
- crowdfundingvaar's

Welke boeren gaan dat doen?

high tech grootschalig bijna industrieel

klassiek familiebedrijf, niches, multifunctioneel

Hoe? Werkwijze

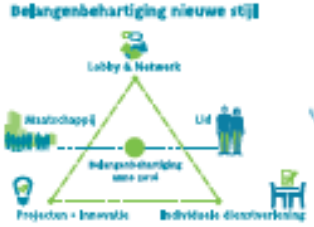

© Powered by ZLTO

FIGURE 2 - TRANSITIONING FROM DIFFERENT STARTING POINTS

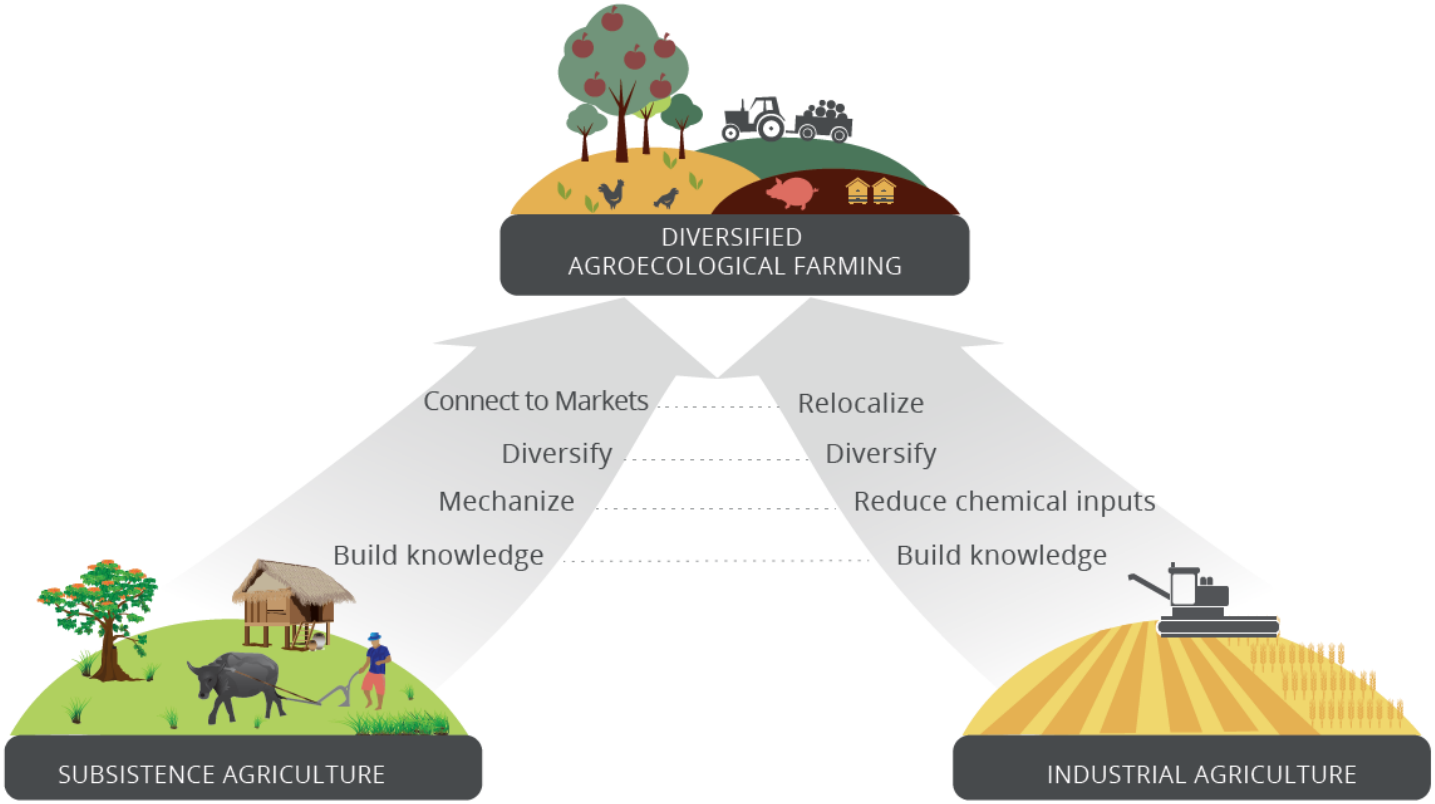

- **Welke waarden zijn voor jou richting gevend als het gaat om het kopen en eten van voedsel?**

Dialoog tussen boeren en consumenten: welke waarden zijn verbonden met wat er op uw bord ligt, uw dagelijkse maaltijd?

ATELIER

Waarden van het Land

Voedsel en waarden

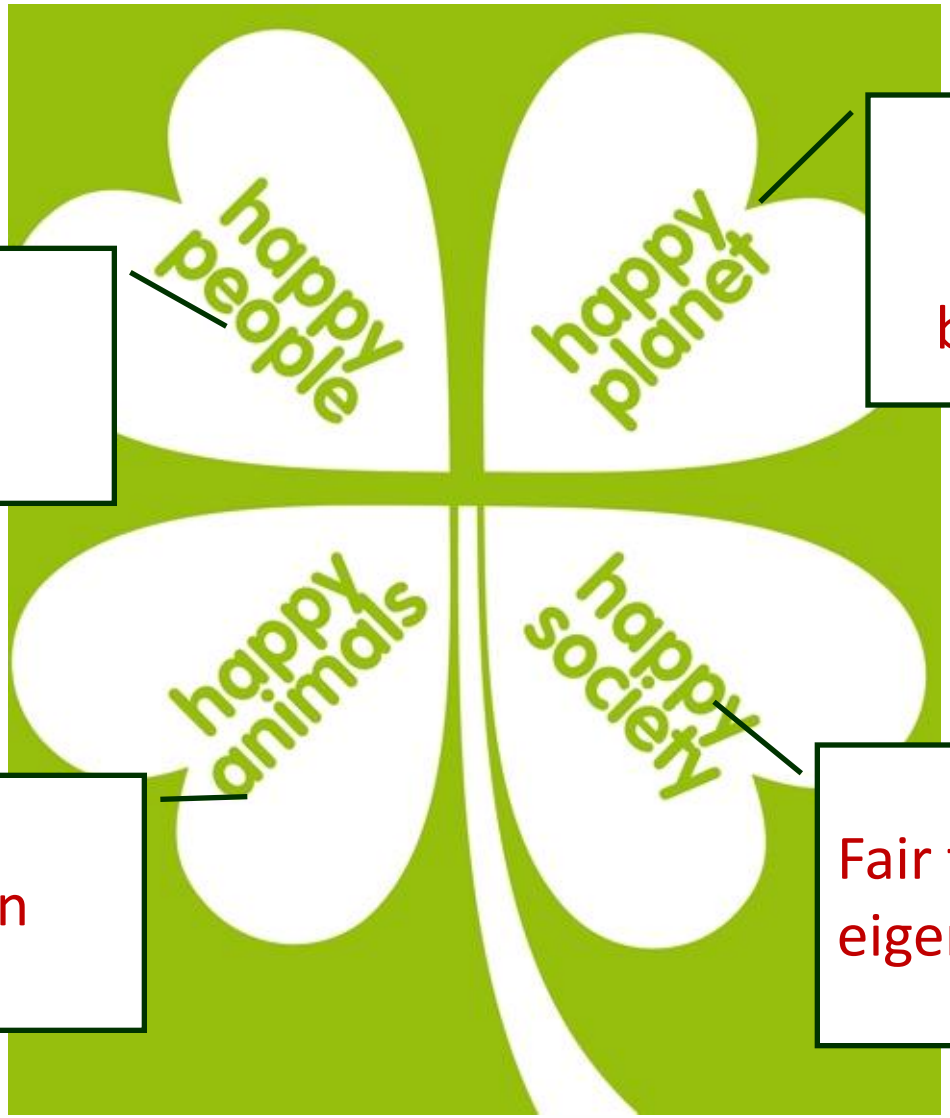

Gezondheid
Zekerheid
Inkomen

Klimaat, omgeving, water, energie, biodiversiteit, natuur,

Welzijn dieren

Fair trade, arbeid, cultuur, eigenaarschap

van het Land

Subsistentie: welke waarden?

Orientatie op lokale / regionale markt via korte ketens

ATELIER

Waarden van het Land

Internationale voedselstromen

ATELIER

Waarden van het Land

Luik naar de toekomst: agenda

1. Verkennen en verhelderen van waarden bij boeren (leren om hier over te praten)
2. Verbinden met actuele vraagstukken in de samenleving, en met andere betrokkenen
3. Verbreden (dialog met stakeholders, belangengroepen, voedsel en landbouw als regional issue: cultureel, social, regionale identiteit)
4. Verzoening (publiek debat: niet polariseren maar bruggen bouwen op basis van common ground.
5. Verdiepen. Van de korte termijn en de oppervlakte naar lange termijn en diepte. Vanuit waarden in beweging komen

Terug bij “Waarom?” en ‘Shared values”

HELP!

Een mondiaal vraagstuk op je bord?

ATELIER

Waarden van het Land

Nieuws perspectief: voedsel als medicijn

ATELIER

Waarden van het Land

Pluk! Den Haag

UIT JE EIGEN STAD

NIEUWE STADSBOEREN

ATELIER

Waarden van het Land

Vertrouwen en verbinding

Inspiratie

Het verhaal van een boer / boegbeeld

Wat spreekt u aan? En wat niet?

Waar gelooft u in?

Meer info?

www.waardenvanhetland.nl

Twitter: @waardenvhland